

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Quis fuerit procurator substitutus mortuo pilato. ca. lvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

telum, et erat manus dñi cum eis. Et multus numerus credentium conuersus est ad dominum. Sup hunc locum dicit Beda: quod post reuelationes syndonis cepit ecclesia crescere. Unde conicitur quod specie syndonis vel lintei vidit petrus in vltimo: cum alibi dicat vas fuisse, alibi discus. Delatum est autem ad aures ecclesie que erat hierosolymis de conuersione antiochenorum, et volentes plene certificari: miserunt barnabam in antiochia. Qui cum venisset et videret gratiam domini: gauisus est et exhortatus est omnes ut in proposito cordis manerent in domino: qui erat vir bonus plenus spiritu sancto et fide. Et de sup hunc locum rabanus barnabam ideo multipliciter commendatum ne putetur per indignationem suam amisisse apostolatium. Et erat rabanus in ea opinione secundum quam dicitur, barnabas ille super quem protecta est fors cum manibus, postea tamen cum paulo in apostolatium electus est. Nos aliam sequimur opinionem. Videns autem barnabas quod non sufficeret ad erudendam tantam multitudinem: venit tharsum ut quereret facultum, et inuentum perduxit antiochia: et per annum conuersati sunt ibi, et docuerunt turbam multam. Et tunc primo sequaces christiane religionis a christo capite denominati sunt christiani, quod prius dicebantur discipuli, et fuit institutio gentilius sars elegans. Vltimum est enim incongruum et indecens gentilibus ad fidem conuersis, sequaces christiane religionis communiter nomine censeri. Sed potius denominandos esse a nomine magistrum, sicut in sectis philosophorum sequaces denominabantur a nominibus magistrorum, ut ab episcuro episcopi. In his autem diebus inueniuntur propheta a hierosolymis antiochia. Et surgens ex eis vnus nomine agabus prophetauit per spiritum sanctum fame futuram in vniuerso orbe terrarum, et maxime in iudea que facta est sub claudio: scilicet quarto anno claudij.

De collecta pauperibus facta

Capitulum, LVI.

Hinc proposuerunt

discipuli facere collectam ut daret vnusquisque pro modulo sue facultatis, et mitterent aliquid pauperibus qui erant in hierosolymis, qui venditis omnibus possessionibus suis ad pedes apostolorum ut presumerent eos contra famem. Et tunc primum facta est collecta in usus pauperum quam missa est per

barnabam et paulum in hierosolymis.

De morte iacobi minoris.

Capitulum, LVII.

De tempore misit

herodes rex manum ut affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem iacobum fratrem iohannis gladio. Ut autem intellegat locus iste de quo scribit herodes sit accipiens eundem, expedit ad tempus pretermittere historiam actuum apostolorum: et persequi historiam romanos imperatorum. Non est putandum hunc fuisse herodem tetrarcham qui cognominatus est antipas, sed herodem agrippam. Ille enim non fuit rex sed tetrarcha, ille scilicet filius magni herodis: qui sensit pilato de nece domini: qui remisit eum ad pilatum indutus veste alba: qui tam deportatus fuerat in exilium vlyennam, et ibi mortuus est. Pilatus ergo mortuus iam erat: qui ut a principio huius historie preteritum est, anno, xix. imperij tiberij cesaris erat procurator iudee vitellius pro fide syrie, et accusatus est in multis apud tiberium. Accusatus est a iudeis de violenta innocentium interfectione. Accusatus est etiam quod iudeis reclamantibus ponebat imagines gentilium in templo. Accusatus est etiam: quia pecuniam repositam in corbonam redegerat in usus suos: inde faciens aqueductum in domum suam. Et per his omnibus deportatus est in exilium lugdunum unde orundus erat: ut ibi in opprobrium generis sui moreretur. Vide quod musac erat arca in qua reponerantur donaria regum vel principum. Corbonam in quo reponerantur donaria sacerdotum ad refectenda sartatecta templi Bazophylatium in quo reponerantur donaria transeuntium.

Quis fuerit substitutus procurator mortuo pilato.

Capitulum, LVIII.

Vitio pilato

substituit vitellius fratrem suum procuratorem iudee. Et volens placere iudeis satisfecit voluntati eorum in quibusdam, scilicet de amotione casphe, et promotione filij anne: quod ad petitionem eorum amouit caspham a sacerdotio: et substituit filium anne qui iam mortuus erat, reddiditque ei stolam scilicet illam solennem et antiquam quam debebat hic sacerdos in potestate sua: ut ea videret in festiuis diebus. 32

Historia Libri

latus s̄o transfulerat eam in domū suā. z cū
in festinis dieb; necessaria erat sacerdoti, nō
poterat eam habere nisi p̄cio p̄cedere. Tem-
pore tiberij mortu^s est philippus tetrarcha
itree z tracontidis regiōis. frater herodis
tetrarche. mortu^s est etiaz lisanius tetrarcha
abiline. Et straxabāt due tetrarchie, z asp̄t
rabat herodes agrippa ad alterā earū

De proposito herodis agrippe,

Caplm, LIX,

Rat autez hero

e des agrippa vir magnanim^s z bel-
licosus s̄z pauperim^s. nepos he-
rodis tetrarche. z frater vxor^{is} est herodiadis
Fuit em̄ filij aristoboli filij magni herodis
z ipsa filia eiusdem. Disposuit ḡ venire rho-
mam. si forte posset impetrare a tiberio alte-
ram tetrarchiā vacantī. Cūq; venisset rho-
mam videns eum tiberius militem strenuiss̄m
simū retinuit eum secum. fecitq; adherere fi-
lio suo druso: cui tam ī vita sua tradiderat
imp̄iū. Nec est iste drusus ille q̄ dormit mo-
guntie. Erat autem herodes agrippa vir ma-
gne liberalitatis. z vt sibi p̄celleret animos
romanoz multa expēdebat. z multis debi-
tis se obligauerat. z vt tradit iosephus. non
fuit homo ī quo mutabilitas fortune adeo
posset deprehendi. Primo in h̄ male ei cōsi-
git. quia mortuus ē drusus filius tiberij. de
cuius morte adeo inconsolabiliter doluit t̄i-
berius: vt omnes a p̄sentia sua amoueret
qui familiariter adheferant druso: ne redire-
cerent ei ad memoriā mortē eius. Et cōpul-
sus ē herodes agrippa redire in iudeā. z des-
perans p̄ nimia paup̄tate intrauit turrim:
vt ibi afficeret se fame: z ita moreret. Quod
significauit vxor sua sorori est herodiadi vxo-
ri herodis tetrarche. q̄ supplicauit viro suo
vt reuocaret eū a turri: z daret ei necessaria.
Et adq̄uit ei: z statuit eū in tiberiade. et ibi
assignauit ei domū z dedit ei necessaria vite.
Et quadā die cū esset herodes tetrarcha in
tiberiade. z epularet. fact^s hilarior solito. qz
icaluierat mero. cepit ip̄opare herodi agrip-
pe q̄ epulabat cū eo beneficia que contule-
rat ei. scilicet q̄ liberauerat eū a peste famis.
Et doluit inde agrippa vltra modū. z dispo-
suit itez redire ad tiberium: si forte inueniret
animū eius imutatū. Et in reditu eius inue-
nit eū petronius vel tiber^{is}. z honorifice re-

ceptus est ab eo: z venit cū eo rhomā. Et cū
haberet tiberius duos nepotes. altez de filo
lio druso. i. tiberiū. z altez de fratre germani
co. scz gatum. volebat sibi substituere filium
filij. qz magis diligebat eum.

De causa inuidie tiberij z herodis
agrippe

Capitulum, LX,

Herodes autem

b agrippa mag^s diligebat gatum. z
familiarius adhebat ei: vnde

sibi suscitauit indignatōnē tiberij latentem.
quā nondū ei indicabat. sed latens odij in
corde reservabat. Quadā autē die cum seder-
ret agrippa in curru suo cum gaio leuatis ma-
nibus in celū dicebat. Utinā viderē mortē
imp̄ortuni senis. z te dominuz tot^{is} orbis. q̄
idone^s es imperare vniuerso orbī. Hoc cau-
dinit quispiam. scz auriga ip̄ius agrippe qui
post aliquot dies cum dāno rex agrippe an-
fugiens captus est z vinculat^s. Et dum tra-
heret ad carcerē: petijt ducl ad imperatorē:
dicens: quia in aure loqueret ei. quod esset
ad eius vtilitatē. Et p̄sentatus est imperato-
ri: z dixit ei consulto. qz sic optauerat agrip-
pa mortē eius z dominū gati. Tiberi^{us} au-
tem nō multū curabat verba vinculator^{is}. et
derisus est ille in carcerē. Et cū sepe inita-
ret agrippa vt iudicaret z occideretur. respō-
dit tiberius. Frater sufficit tibi q̄ vinculat^s
est: z ita differat. Qz vt refert iosephus in
om̄ibus negocijs suis morosus erat. Unde
cum statueret pcuratores in p̄uincijs vite
aut nunq; mutabat eos. Et cū sepius quē-
tū esset ab eo. quare scz non mutaret p̄curato-
ratos: respondit se in h̄ parere plebeculis.
Scientes em̄ pcuratores se ad modicū ha-
bere pcurationem. emungūt vsq; ad sangui-
nem. z tanto dominant^{ur} grauius quāto bre-
uius. z qui recentes superueniūt dissipant
quicqd inueniunt. Quod ostendit eis exem-
plo cuiusdam vulnerati: q̄ cū iaceret in via
z non amoueret multitudinē muscarū. a vul-
nere superueniens alter putauit: qz hoc om̄i-
teret ex imbecillitate. z abegit muscas q̄ ope-
ruerant vuln^{us}. Ad quē ille. Vale fecisti mi-
hi. qz musce q̄s amouisti iam plene erāt san-
guine: z parcl^{is} molestabāt me. q̄ autē recētes
supueniēt acri^{us} pungēt me. Sic z pcurato-
res vel officiales recēter substituti acri^{us} de-